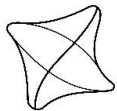

TÉMY DIZERTAČNÝCH PRÁČ PRE CELOUNIVERZITNÝ DOKTORANDSKÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM

PRIJÍMACIE KONANIE NA AKADEMICKÝ ROK 2026/2027

Názov študijného programu: mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: denná, externá
Téma: Dominik Tatarka v digitálnej kultúrnej pamäti: mediálna reprezentácia a sprístupňovanie literárneho dedičstva	
<p>Anotácia:</p> <p>Navrhovaná dizertačná práca sa zameria na skúmanie toho, akým spôsobom je osobnosť a dielo Dominika Tatarku rekonštruované, interpretované a verejne komunikované v podmienkach digitálnej kultúry. V centre pozornosti bude proces formovania digitálnej kultúrnej pamäti, v rámci ktorého Tatarkovo literárne a intelektuálne dedičstvo vstupuje do súčasného verejného priestoru prostredníctvom digitálnych archívov, online mediálnych obsahov, edukačných platforiem, databáz kultúrneho dedičstva, webových prezentácií pamäťových inštitúcií a komunikácie na sociálnych sieťach.</p> <p>Práca bude sledovať, aké obrazy Dominika Tatarku sa v digitálnom prostredí dominantne vytvárajú, ktoré významové vrstvy jeho života a tvorby sa zvyrazňujú a ktoré zostávajú na okraji. Osobitná pozornosť bude venovaná tomu, ako sa v online komunikácii prepája literárna hodnota jeho diela s biografickými naratívmi, s jeho spoločenským a občianskym postojom, ako aj s jeho symbolickým miestom v kolektívnej pamäti. Výskum sa sústreďí aj na to, ako digitálne prostredie mení tradičné spôsoby sprostredkovania literárneho dedičstva: od archivácie a kurátorovania obsahu až po jeho popularizáciu, didaktické spracovanie a recepciu rôznymi skupinami používateľov.</p> <p>Cieľom práce bude analyzovať vzťah medzi literárnym dedičstvom, mediálnou reprezentáciou a digitálnymi formami sprístupňovania kultúrneho obsahu na príklade konkrétnej literárnej osobnosti. Výskum sa zameria na identifikáciu komunikačných a interpretačných mechanizmov, prostredníctvom ktorých sa Tatarkovo dielo a osobnosť transformujú do digitálne sprostredkovaných významov. Súčasťou bude aj hodnotenie toho, do akej miery digitálne platformy podporujú hlbšie porozumenie literárnemu odkazu a do akej miery naopak vedú k jeho zjednodušovaniu, fragmentarizácii alebo symbolickej redukcii.</p> <p>Metodologicky bude práca vychádzať z interdisciplinárneho prepojenia mediálnych a komunikačných štúdií, literárnej vedy a mediamatiky kultúrneho dedičstva. Uplatniť možno kvalitatívnu obsahovú a diskurzívnu analýzu digitálnych mediálnych textov, analýzu rozhraní a spôsobov prezentácie obsahu na digitálnych platformách, ako aj prípadové štúdie vybraných pamäťových a kultúrnych inštitúcií, ktoré Tatarkovo dedičstvo sprístupňujú. Vhodným doplnkom môže byť aj komparácia rôznych typov digitálnych prostredí z hľadiska ich naratívnych, edukačných a participatívnych možností.</p> <p>Prínos dizertačnej práce bude spočívať vo vytvorení analytického rámca na skúmanie literárnych osobností v digitálnej kultúrnej pamäti, ako aj v pomenovaní podmienok kvalitného, odborne presného a komunikačne účinného sprístupňovania literárneho dedičstva v online prostredí. Výsledky môžu byť využiteľné nielen v oblasti mediálnych a</p>	

komunikačných štúdií, ale aj pri tvorbe digitálnych archívov, edukačných nástrojov a stratégií prezentácie kultúrneho dedičstva.

Školiteľ: prof. PhDr. Mária Bátorová, DrSc.

Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026

Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu:
mediamatika a kultúrne dedičstvo

Forma štúdia: denná, externá

Téma: Komunikačná a propagačná stratégia pamiatok svetového kultúrneho dedičstva UNESCO na Slovensku

Anotácia:

Byť súčasťou Zoznamu svetového dedičstva UNESCO nie je len medzinárodným uznaním historickej hodnoty a výnimočnosti konkrétnej pamiatky (lokality), ale aj vecou prestíže a hrdosti miestnej komunity, regiónu i celej krajiny. Jej kultúrno-spoločenský potenciál však na Slovensku nie je dostatočne využitý. Nechýba len relevantná a systémová prezentácia danej pamiatky, ale predovšetkým jej ucelená stratégia komunikácie a propagácie, ktorá by potenciál značky svetového dedičstva v primeranej miere využila aj v rámci domáceho a zahraničného turizmu a cestovného ruchu. Cieľom dizertačnej práce bude mapovanie a vyhodnotenie tohto stavu pre všetkých šesť v Zozname svetového dedičstva UNESCO zapísaných slovenských kultúrnych pamiatok, základná komparácia so zahraničím, najmä s krajinami Višegrádskej štvorky, a návrh relevantnej a v praxi uskutočniteľnej komunikačnej a propagačnej stratégie. Práca sa okrem všeobecných návrhov, podnetov a odporúčaní bude detailne zaoberať konkrétnou pamiatkou, a to „Drevenými chrámami v slovenskej časti Karpatského oblúka“, ktoré sa súčasťou tohto zoznamu stala v roku 2008.

Školiteľ: doc. Ing. Miloš Dudáš, CSc.

Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026

Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu:
mediamatika a kultúrne dedičstvo

Forma štúdia: denná, externá

Téma: Transmediálny storytelling ako nástroj komunikácie kultúrneho dedičstva v (digitálnych) médiách

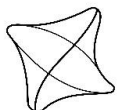
Anotácia:

Dizertačná práca sa zameriava na transmediálny storytelling ako nástroj komunikácie kultúrneho dedičstva v prostredí (digitálnych) médií. Cieľom práce je analyzovať možnosti využitia transmediálneho rozprávania príbehov pri sprostredkovaní a popularizácii kultúrneho dedičstva prostredníctvom rôznych mediálnych platforiem. Teoretická časť sa venuje vymedzeniu pojmov transmediálny storytelling, mediálna komunikácia a kultúrne dedičstvo, ako aj ich vzájomným súvislostiam v kontexte digitálneho mediálneho prostredia a public relations. Empirická časť práce sa zameria na analýzu vybraných projektov a komunikačných stratégií, ktoré využívajú transmediálne princípy pri prezentácii kultúrneho dedičstva.

Školiteľ: doc. PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD.

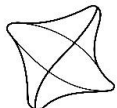
Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026

Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

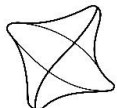
Názov študijného programu: mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: denná, externá
Téma: Kreatívny priemysel v kontextoch popularizácie kultúrneho dedičstva	
Anotácia: Práca sa zaoberá úlohou kreatívneho priemyslu v kontextoch popularizácie kultúrneho dedičstva. Cieľom je preskúmať, ako rôzne formy kreatívneho priemyslu (vrátane médií, digitálnych platforiem, kreatívnych/umeleckých projektov a PR stratégií) prispievajú k prezentácii, interpretácii a sprostredkovaniu kultúrnych hodnôt verejnosti. Teoretická časť práce sa sústreďuje na koncepty kreatívneho priemyslu, mediálnej komunikácie a kultúrneho dedičstva (ich vzájomné prepojenia), s akcentom na inovácie. Výskumná časť sa orientuje na prípadové štúdie vybraných projektov/inštitúcií, využívajúce kreatívne a mediálne nástroje na efektívnu a inovatívnu popularizáciu kultúrneho dedičstva.	
Školiteľ: Školiteľ: doc. PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD.	
Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026	Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu: mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: denná, externá
Téma: Príležitostné tlače ako médium symbolickej komunikácie moci v ranom novoveku	
Anotácia: Príležitostné tlače predstavujú významný, no v slovenskom a stredoeurópskom výskume stále nedostatočne systematicky spracovaný segment ranonovovekej tlačovej produkcie. Vznikali pri konkrétnych spoločenských, politických a cirkevných udalostiach – korunováciách, nástupoch do úradu, pohreboch, jubileách či mestských slávnostiach – a plnili funkciu reprezentácie, legitimizácie a symbolickej komunikácie moci. Tieto tlače nemožno chápať len ako efemérne texty alebo príležitostnú literatúru, ale ako špecifické médium verejnej komunikácie. Ich textová, vizuálna a materiálna podoba sprostredkovávala normatívne modely autority, konfesijnej identity a sociálneho poriadku. V kontexte habsburskej monarchie a uhorského priestoru predstavovali dôležitý nástroj artikulácie dynastickej, cirkevnej i mestskej moci. Doterajší výskum sa sústreďoval predovšetkým na jednotlivé tlače alebo autorov, prípadne na literárnohistorický aspekt textov. Chýba však komplexná analýza príležitostných tlačí ako mediálneho systému – teda ako súčasti širšej komunikačnej siete, v ktorej sa prepája produkcia, distribúcia, rituál a symbolická reprezentácia. Navrhovaná dizertačná práca si kladie za cieľ analyzovať príležitostné tlače ako médium symbolickej komunikácie moci, a to prostredníctvom korpusovej a interpretačnej analýzy doplnenej o využitie nástrojov umelej inteligencie ako podporného výskumného nástroja.	
Školiteľ: Mgr. Eva Augustínová, PhD., univerzitná docentka	
Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026	Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

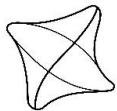
Názov študijného programu: mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: denná, externá
Téma: Historický vývoj jazyka ako zrkadlo kultúrneho dedičstva: Diachrónna analýza lexiky a jej kultúrnych konotácií	
Anotácia: Dizertačná práca sa zameriava na skúmanie historického vývoja jazyka ako prostriedku uchovávanía kultúrneho dedičstva, s dôrazom na lexikálne zmeny a ich kultúrne pozadie. Prostredníctvom diachrónnej analýzy vybraných lexikálnych polí (napr. tradičné remeslá, poľnohospodárstvo či spoločenské inštitúcie) práca sleduje, ako jazyk reflektuje spoločenské, ekonomické a kultúrne transformácie v priebehu dejín. Využíva metódy historickej lingvistiky, etymologickej analýzy a prácu s historickými textami a korpusmi. Cieľom je poukázať na prepojenie jazykových zmien s vývojom kultúrnej identity a prispieť k lepšiemu pochopeniu jazyka ako dynamického nositeľa historickej pamäti.	
Školiteľ: PaedDr. Marta Lacková, PhD., univerzitná docentka	
Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026	Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu: mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: denná, externá
Téma: Pokrok vo výskume magnetických médií	
Anotácia: Dizertačná práca sa bude zaoberať pokrokom vo výskume magnetických médií z pohľadu ich fyzikálnych vlastností, technologického vývoja a dlhodobej stability záznamu. V teoretickej časti prinesie súhrn súčasných poznatkov o magnetických záznamových médiách, vrátane ich historického vývoja, princípov magnetického záznamu a aktuálnych trendov, ako sú vysokohustotné záznamové technológie, nové materiálové štruktúry a otázky spoľahlivosti a archivácie dát. Empirická časť práce bude založená na realizovaných experimentoch na pracovisku, v rámci ktorých bude vybraný typ magnetického média vystavený podmienkam umelého starnutia v klimatizovanej komore. Simuláciou zvýšenej teploty a vlhkosti budú akcelerované degradačné procesy, pričom pomocou systematických meraní fyzikálnych a záznamových parametrov média bude analyzovaná rýchlosť jeho starnutia. Na základe získaných dát budú identifikované kľúčové faktory ovplyvňujúce degradáciu materiálu, ako aj ich vzájomné súvislosti. Práca poskytne komplexný pohľad na problematiku životnosti magnetických médií a prinesie nové empirické poznatky využiteľné pri hodnotení ich spoľahlivosti. Zároveň bude formulovať odporúčania pre optimálne podmienky uchovávanía a dlhodobej archivácie dát, čím prispeje k ochrane digitálneho dedičstva v kontexte rastúcich nárokov na uchovávanie informácií.	
Školiteľ: Mgr. Vladimír Filip, PhD., univerzitný docent	
Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026	Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu: mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: denná, externá
Téma: Digitálna dokumentácia a rekonštrukcia drobných sakrálnych stavieb v kontexte ochrany a sprístupňovania kultúrneho dedičstva	
Anotácia: Dizertačná práca sa bude zaoberať digitálnou dokumentáciou a rekonštrukciou drobných sakrálnych stavieb v kontexte ochrany a sprístupňovania kultúrneho dedičstva. V teoretickej rovine prinesie súhrn poznatkov o význame drobných sakrálnych objektov (kaplnky, kríže, božie muky) ako špecifickej súčasti kultúrnej krajiny, ako aj o súčasných prístupoch k ich dokumentácii a ochrane s využitím digitálnych technológií. Jadro práce bude tvoriť praktická realizácia digitálnej dokumentácie vybraných objektov prostredníctvom tvorby presných 3D modelov. Na základe fotogrametrie, prípadne doplnkových metód zberu dát, budú vytvárané digitálne reprezentácie stavieb, ktoré umožnia detailnú analýzu ich stavebného stavu, tvarových a materiálových charakteristík. Súčasťou výskumu bude aj proces digitálnej rekonštrukcie poškodených alebo zaniknutých častí objektov. Osobitná pozornosť bude venovaná možnostiam prezentácie týchto 3D modelov, najmä v online prostredí, virtuálnych prehliadkach alebo interaktívnych aplikáciách. Práca bude skúmať, akým spôsobom môžu digitálne modely prispieť k širšiemu sprístupneniu kultúrneho dedičstva odbornej aj laickej verejnosti, vrátane využitia v edukácii, cestovnom ruchu a digitálnych humanitných vedách. Výsledkom bude návrh metodického postupu pre tvorbu, spracovanie a prezentáciu 3D modelov drobných sakrálnych stavieb s dôrazom na ich dlhodobú ochranu a udržateľné využitie.	
Školiteľ: Mgr. Vladimír Filip, PhD., univerzitný docent	
Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026	Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu: mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: denná, externá
Téma: Podcast ako nástroj interpretácie kultúrneho dedičstva v kontexte akustickej mediácie a naratívnych stratégií	
Anotácia: Dizertačná práca sa bude zaoberať podcastom ako špecifickým médiom interpretácie kultúrneho dedičstva, pričom sa zameria na jeho potenciál sprostredkovať poznanie prostredníctvom čisto zvukovej formy. Východiskom práce bude predpoklad, že absencia vizuálnej zložky nebude predstavovať limit, ale otvorí priestor pre rozvoj tzv. akustickej mediácie, ktorá bude využívať zvuk, hlas, rytmus a zvukové prostredie ako nositeľ významu. Práca bude zároveň reflektovať význam naratívnych stratégií, ktoré umožnia transformovať odborné poznatky o kultúrnom dedičstve do zrozumiteľnej a pútavej formy. Teoretická časť sa bude zameriavať na vymedzenie pojmu akustická mediácia kultúrneho dedičstva a jeho zasadenie do kontextu digitálnych humanitných vied, mediálnych štúdií a interpretácie dedičstva. Súčasťou bude analýza podcastu ako média, jeho špecifik, výrazových prostriedkov a komunikačných stratégií. Pozornosť bude venovaná aj naratívny prístupom vrátane storytellingu, dokumentárneho rozprávania a expertného výkladu. Empirická časť práce bude koncipovaná ako kombinácia analytického a	

experimentálneho výskumu. Najskôr bude realizovaná komparatívna analýza existujúcich podcastov zameraných na kultúrne dedičstvo v slovenskom aj zahraničnom prostredí. Následne bude navrhnutý model akustickej mediácie a naratívnej štruktúry podcastu, ktorý bude aplikovaný pri tvorbe pilotnej podcastovej série. V závere bude realizovaný výskum recepcie zameraný na porozumenie, zapamätateľnosť a emocionálny dopad na poslucháča s využitím kvalitatívnych a kvantitatívnych metód.

Prínosom práce bude teoretické vymedzenie konceptu akustickej mediácie kultúrneho dedičstva a systematizácia naratívnych stratégií využiteľných v podcastovej tvorbe. Výsledkom bude návrh modelu interpretácie kultúrneho dedičstva prostredníctvom podcastu a metodika jeho tvorby využiteľná v oblasti digitálnych humanitných vied, múzejnej a galerijnej praxe, ako aj vo vzdelávacích aktivitách.

Školiteľ: Mgr. Vladimír Filip, PhD., univerzitný docent

Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026

Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu:

mediamatika a kultúrne dedičstvo

Forma štúdia: denná, externá

Téma: Právna ochrana kultúrneho dedičstva v období politických režimov Československej republiky (1918–1989)

Anotácia:

Dizertačná práca skúma vývoj právnej ochrany kultúrneho dedičstva v Československu v období rokov 1918–1989 so zameraním na determinujúci vplyv politických režimov na právnu úpravu, aplikačnú prax a vlastnícke vzťahy ku kultúrnym hodnotám. Predmetom výskumu je analýza normotvorby a jej implementácie v podmienkach demokratického štátu, obdobia druhej republiky, vojnového režimu a socialistického právneho poriadku, s osobitným dôrazom na zásahy štátu do vlastníckeho práva prostredníctvom konfiškácií, znárodnenia a regulácie nakladania s kultúrnym dedičstvom.

Školiteľ: doc. JUDr. Ján Štefanica, PhD.

Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026

Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu:

mediamatika a kultúrne dedičstvo

Forma štúdia: denná, externá

Téma: Digitálne archívy a dôkazná hodnota historických dokumentov: právne a technologické aspekty

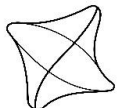
Anotácia:

Dizertačná práca sa zaoberá interdisciplinárnou analýzou právnych a technologických aspektov digitalizácie archívnych dokumentov a ich využiteľnosti ako dôkazných prostriedkov v súdnom a správnom konaní. Výskum sa sústreďuje na otázku autenticity, integrity a dôveryhodnosti digitalizovaných historických dokumentov v kontexte súčasnej právnej úpravy dôkazného práva, archívnictva a elektronických dokumentov. Práca reflektuje technologické nástroje zabezpečujúce vierohodnosť digitálnych záznamov (napr. elektronické podpisy, časové pečiatky, metadátové štandardy) a konfrontuje ich s požiadavkami právnej praxe na preukázateľnosť a dôkaznú silu dokumentov.

Školiteľ: doc. JUDr. Ján Štefanica, PhD.

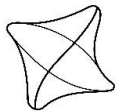
Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026

Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu: mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: denná, externá
Téma: Ideové naratívy v súčasnom mediálnom priestore: medzi ideologickou sebaidentifikáciou a emocionálnym usudzovaním	
Anotácia: Mediálny priestor v súčasnosti predstavuje kľúčové prostredie formovania politických postojov, ideologických orientácií a spôsobov interpretácie spoločenskej reality. Politické naratívy sprostredkované digitálnymi médiami nevystupujú len ako nositelia informácií, ale aj ako rámce, ktoré ovplyvňujú spôsob, akým jednotlivci chápu vlastnú ideologickú pozíciu. V tomto kontexte sa ukazuje, že ideologická sebaidentifikácia často nie je výsledkom systematického poznania politických doktrín či orientácie v ideologickom spektre, ale skôr intuitívneho a emocionálne podmieneného usudzovania. Proces mediálnej komunikácie tak významne prispieva k vzniku nesúlady medzi deklarovanou politickou identitou a reálnymi hodnotovými postojmi jednotlivcov. Tento nesúlad sa prejavuje najmä v zjednodušenom chápaní politických kategórií, redukcii komplexných ideologických konceptov na mediálne stereotypy a v preferencii afektívnych reakcií pred racionálnou argumentáciou. Mediálne naratívy zároveň využívajú emocionálne apelatívne stratégie, ktoré posilňujú identifikačné mechanizmy a polarizáciu publika. Cieľom dizertačnej práce je analyzovať ideové naratívy v súčasnom mediálnom priestore so zameraním na vzťah medzi ideologickou sebaidentifikáciou a emocionálnym usudzovaním. Osobitná pozornosť bude venovaná spôsobom, akými mediálne obsahy formujú politické sebaepochopenie jednotlivcov, ako aj identifikácii mechanizmov, ktoré vedú k dezinterpretácii ideologických pojmov a k oslabeniu racionálneho diskurzu v prospech emocionálne ladených reakcií.	
Školiteľ: Mgr. Jakub Švec, PhD., univerzitný docent	
Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026	Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu: mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: denná, externá
Téma: Ideové naratívy v propagandistickej filmovej tvorbe studenej vojny: analýza, komparácia a kritika vybraných snímok	
Anotácia: Filmová tvorba obdobia studenej vojny predstavuje významný nástroj ideologickej produkcie, prostredníctvom ktorého boli formované politické postoje, kolektívne identity a obrazy spoločenskej reality. Propagandistické snímky nevystupovali len ako kultúrne artefakty, ale aj ako prostriedky systematického sprostredkovania ideových naratívov, ktoré reflektovali a zároveň konštruovali mocenské a hodnotové rámce východného a západného bloku. Ideové naratívy v tejto filmovej produkcii sa vyznačujú tendenciou k zjednodušovaniu komplexných politických a spoločenských javov, k vytváraniu polarizovaných obrazov „my“ a „oni“ a k budovaniu stereotypných reprezentácií nepriateľa. V kontexte americkej aj sovietskej kinematografie možno identifikovať špecifické naratívne stratégie, ktoré	

využívajú emocionálne apelatívne prvky, schematické postavy a ideologicky podmienené interpretácie reality. Osobitnú pozornosť si zasluhujú aj nízkorozpočtové a populárne filmové formy, ktoré často explicitne artikulujú dobové obavy, propagandistické schémy a kultúrne stereotypy.

Cieľom práce je analyzovať, komparovať a kriticky interpretovať ideové naratívy vo vybraných propagandistických filmoch studenej vojny so zameraním na rozdiely a paralely medzi kinematografiou východného a západného bloku. Výskum sa zameria na identifikáciu naratívnych a vizuálnych stratégií, prostredníctvom ktorých je konštruovaný obraz nepriateľa, ako aj na reflexiu ideologických funkcií týchto diel v širšom mediálnom a spoločenskom kontexte.

Školiteľ: Mgr. Jakub Švec, PhD., univerzitný docent

Lehota na podávanie prihlášok 31.5.2026

Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu:
mediamatika a kultúrne dedičstvo

Forma štúdia: denná, externá

Téma: Sloboda prejavu v digitálnych médiách: medzi autonómiou a reguláciou

Anotácia:

Digitálne médiá zásadným spôsobom transformujú podmienky uplatňovania slobody prejavu, ktorá patrí medzi základné princípy demokratickej spoločnosti. V prostredí online komunikácie dochádza k rozšíreniu možností individuálneho vyjadrovania, zároveň však aj k vzniku nových foriem regulácie, ktoré sú realizované nielen na úrovni štátu, ale aj prostredníctvom súkromných technologických platforiem. Sloboda prejavu tak nadobúda komplexný charakter, v ktorom sa prelínajú princípy autonómie jednotlivca s rôznymi formami obmedzení.

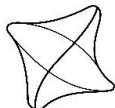
V digitálnom mediálnom priestore sa čoraz výraznejšie prejavuje napätie medzi neobmedzeným vyjadrovaním názorov a snahou o reguláciu obsahu z dôvodu ochrany spoločnosti, verejného poriadku či individuálnych práv. Tento konflikt poukazuje na potrebu redefinovania tradičných filozofických prístupov k slobode prejavu v kontexte technologicky sprostredkovanej komunikácie. Osobitnú úlohu pritom zohrávajú algoritmické mechanizmy, moderovanie obsahu a normatívne rámce, ktoré ovplyvňujú viditeľnosť a šírenie informácií.

Cieľom práce je analyzovať slobodu prejavu v digitálnych médiách ako dynamický vzťah medzi autonómiou a reguláciou, pričom dôraz bude kladený na identifikáciu legitímnych hraníc obmedzenia slobody slova v súčasnom mediálnom prostredí. Výskum sa zameria na filozofické východiská slobody prejavu, ako aj na konkrétne mechanizmy jej uplatňovania a regulácie v digitálnych platformách, s cieľom prispieť k hlbšiemu porozumeniu tejto problematiky v podmienkach informačnej spoločnosti.

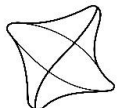
Školiteľ: Mgr. Jakub Švec, PhD., univerzitný docent

Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026

Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu: mediamatika a kultúrne dedičstvo	Forma štúdia: denná, externá
Téma: Etická a kritická gramotnosť pri používaní umelej inteligencie v akademickej mediálnej a komunikačnej praxi – konštrukt, meranie a implikácie pre zodpovednú tvorbu a hodnotenie obsahu	
<p>Anotácia: Navrhovaná dizertačná práca sa bude venovať problematike etickej a kritickej gramotnosti pri používaní umelej inteligencie v akademickej mediálnej a komunikačnej praxi. Východiskom projektu je predpoklad, že generatívna umelá inteligencia zásadným spôsobom vstupuje do procesov tvorby, úpravy, interpretácie a hodnotenia obsahu v akademickom prostredí, pričom ovplyvňuje nielen efektivitu práce, ale aj kvalitu úsudku, mieru zodpovednosti, transparentnosť autorstva a dôveryhodnosť komunikácie. Súčasné prístupy k AI literacy pritom často zdôrazňujú technické ovládanie nástrojov, promptovanie alebo deklarovanú používateľskú sebadôveru, no v menšej miere zachytávajú schopnosť kriticky posúdiť epistemické, etické a komunikačné dôsledky používania umelej inteligencie pri práci s obsahom.</p> <p>Hlavným cieľom dizertačnej práce bude teoreticky vymedziť, empiricky operacionalizovať a pilotne overiť etickú a kritickú gramotnosť pri používaní umelej inteligencie ako viacdimeziálny konštrukt relevantný pre odbor mediálne a komunikačné štúdiá. Výskum by mal preukázať, do akej miery tento konštrukt vysvetľuje kvalitu rozhodovania pri tvorbe, úprave, overovaní a hodnotení AI-podporovaného alebo AI-generovaného obsahu v akademickej komunikačnej praxi. Zároveň by mal overiť, či etická a kritická gramotnosť predstavuje špecifickú kompetenciu odlišnú od všeobecnej digitálnej gramotnosti, technickej zručnosti pri práci s AI nástrojmi alebo všeobecne deklarovaného kritického myslenia.</p> <p>Doktorand/ka sa bude v rámci dizertačného projektu venovať tomu, akým spôsobom aktéri akademického prostredia pristupujú k obsahu vytváranému alebo spoluvytváranému umelou inteligenciou, ako rozpoznávajú jeho limity a riziká a ako reflektujú otázky dôveryhodnosti, manipulácie, zaujatosti, autorstva, transparentnosti a etickej prijateľnosti. Osobitná pozornosť bude venovaná takým komunikačným situáciám, v ktorých sa umelá inteligencia využíva pri tvorbe odborných a popularizačných textov, prezentačných výstupov, analytických materiálov, inštitucionálnych komunikátov alebo iných foriem mediálnej a komunikačnej produkcie typických pre akademické prostredie. Výskum by mal zároveň ukázať, do akej miery sú používatelia schopní identifikovať situácie, v ktorých je potrebné AI výstup korigovať, doplniť, odmietnuť alebo podrobiť dôslednejšiemu overeniu.</p> <p>Teoretický rámec práce by mal vychádzať z prepojenia konceptov mediálnej gramotnosti, digitálnej gramotnosti, AI literacy, etiky komunikácie a kritického myslenia, pričom rozhodujúce ukotvenie práce bude v perspektíve mediálnych a komunikačných štúdií. Výskum by mal preukázať, že pri používaní umelej inteligencie v akademickej mediálnej a komunikačnej praxi nie je podstatná len efektivita práce s nástrojom, ale aj schopnosť posúdiť pravdivostný status výstupu, jeho persvazívny potenciál, spoločenské dôsledky a etické limity. Za kľúčové dimenzie skúmaného konštraktu možno považovať najmä epistemickú bdelosť, etickú citlivosť, reflexívnu zodpovednosť a intervenčnú agentnosť používateľa.</p> <p>Empirická časť dizertačnej práce by mala smerovať k návrhu a pilotnému overeniu výkonovo orientovaného rámca merania etickej a kritickej gramotnosti pri používaní umelej inteligencie. Doktorand/ka sa bude venovať tvorbe výskumných nástrojov, ktoré nebudú zachytávať iba deklarované postoje respondentov, ale aj ich reálne rozhodovanie pri práci s AI-generovaným obsahom. Výskumný dizajn by mal prepájať znalostné položky, situačné úsudkové úlohy, analýzu autentických komunikačných situácií, identifikáciu problematických prvkov vo výstupoch umelej inteligencie a reflexívne zdôvodnenie prijatých rozhodnutí. Takto koncipovaný prístup by mal umožniť skúmať rozdiel medzi technickou obsluhou nástroja a skutočne kritickým a eticky zodpovedným používaním umelej inteligencie v akademickej komunikačnej praxi.</p>	

Súčasťou práce by malo byť aj overenie ukazovateľov, ktoré prispievajú k metodologicky presnejšiemu hodnoteniu zodpovednej práce s AI. Výskum by sa mal zamerať najmä na vzťah medzi kvalitou finálneho produktu a kvalitou rozhodovacieho procesu, na mieru zhody medzi deklarovanou istotou a reálnym výkonom, ako aj na schopnosť rozpoznať situácie, v ktorých umelá inteligencia nemá byť použitá ako hlavný nástroj tvorby alebo hodnotenia obsahu. Výsledkom dizertačnej práce by mal byť originálny vedecký príspevok s teoretickým, metodologickým aj aplikačným významom pre odbor mediálne a komunikačné štúdiá. Práca by mala prispieť k spresneniu toho, čo znamená eticky a kriticky reflektované používanie umelej inteligencie v akademickom mediálnom a komunikačnom praxi, a zároveň ponúknuť využiteľný rámec pre ďalší výskum, odbornú reflexiu aj formovanie profesijných štandardov pri tvorbe a hodnotení obsahu.

Školiteľ: doc. Mgr. Marián Grupač, PhD.

Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026

Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu:

mediamatika a kultúrne dedičstvo

Forma štúdiá: denná, externá

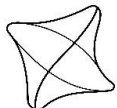
Téma: Generatívna umelá inteligencia a politický jazyk: expresivita a vulgarizácia v AI-generovanom politickom diskurze v slovenskom mediálnom prostredí

Anotácia: Navrhovaná dizertačná práca sa zameria na systematické preskúmanie vzťahu medzi generatívnou umelou inteligenciou a jazykovou kvalitou politickej komunikácie v podmienkach slovenského mediálneho prostredia, s dôrazom na fenomén expresivity a vulgarizácie. Východiskom je predpoklad, že generatívne jazykové modely nefungujú ako neutrálne nástroje, ale potenciálne reprodukovujú, transformujú alebo zosilňujú existujúce jazykové vzorce politického diskurzu.

Výskum by mal smerovať k empirickému overeniu, či a v akej miere sú systémy generatívnej umelej inteligencie schopné preberať a reprodukovať expresívne a vulgarizované prvky typické pre slovenskú politickú komunikáciu, a zároveň identifikovať mechanizmy, ktoré tieto javy podmieňujú. Dizertačná práca by mala preklenúť existujúcu medzeru medzi výskumom politického diskurzu a výskumom umelej inteligencie prostredníctvom jednotného korpusového a analytického prístupu. Jadro výskumu by malo spočívať vo vytvorení systematicky anotovaného referenčného korpusu autentických politických prejavov a v paralelnom experimentálnom generovaní politického obsahu prostredníctvom vybraných generatívnych modelov. Na tomto základe by mala byť realizovaná komparatívna analýza umožňujúca štatistické aj obsahové porovnanie ľudského a AI-generovaného diskurzu, so zameraním na mieru expresivity, jazykové stratégie a formy agresivity.

Očakáva sa, že výskum prinesie jednoznačné odpovede na otázku, či generatívne modely predstavujú faktor stabilizácie, neutralizácie alebo naopak eskalácie vulgarizácie v politickej komunikácii. Súčasne by mal identifikovať rozdiely medzi jednotlivými typmi modelov a podmienkami generovania textu, čím prispeje k lepšiemu pochopeniu ich fungovania v kontexte politickej komunikácie.

Významnou súčasťou práce by malo byť aj kritické zhodnotenie etických a regulačných implikácií využívania generatívnej umelej inteligencie v politickej praxi. Výstupom by mali byť konkrétne, empiricky podložené odporúčania pre mediálnu sféru, politických aktérov a regulačné orgány, reflektujúce aktuálny európsky rámec regulácie umelej inteligencie.

Výsledkom dizertačnej práce by mal byť originálny vedecký príspevok založený na komparatívnej analýze, ktorý nielen rozšíri poznanie o charaktere AI-generovaného politického jazyka, ale zároveň poskytne metodologický rámec využiteľný pre ďalší výskum v širšom medzinárodnom kontexte.

Školiteľ: doc. Mgr. Marián Grupač, PhD.

Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026

Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

Názov študijného programu:

mediamatika a kultúrne dedičstvo

Forma štúdia: denná, externá

Téma: Digitálne kultúrne dedičstvo v platformovej komunikácii: modely interpretácie, participácie a dôveryhodnosti v online prostredí

Anotácia: Navrhovaná dizertačná práca sa zameria na to, akým spôsobom je kultúrne dedičstvo reprezentované, interpretované a komunikované v digitálnom a platformovom prostredí, s dôrazom na prepojenie odborného spracovania obsahu a jeho mediálnej recepcie. Východiskom je predpoklad, že digitálne objekty kultúrneho dedičstva nevstupujú do verejného priestoru iba ako archivované dáta, ale ako komunikačne rámcované významy, ktorých čítanie ovplyvňujú metadáta, kurátorské rozhodnutia, vizuálna prezentácia, platformové rozhrania aj interakcia používateľov.

Cieľom práce bude teoreticky a empiricky preskúmať, ako digitálne formy sprístupňovania kultúrneho dedičstva formujú dôveryhodnosť, zrozumiteľnosť a participatívny potenciál komunikácie medzi pamäťovými a kultúrnymi inštitúciami a ich publikami. Výskum môže sledovať online zbierky, virtuálne výstavy, sociálne siete, digitálne archívy alebo edukačné platformy a porovnávať, ako rôzne modely opisu, vizualizácie a naratívneho rámcovania ovplyvňujú interpretáciu obsahu.

Metodologicky by práca mohla prepájať obsahovú a diskurzívnu analýzu, analýzu rozhraní, používateľský výskum a prípadové štúdie vybraných inštitúcií. Osobitná pozornosť bude venovaná otázkam autenticity, kontextualizácie, mediácie odborného poznania, participácie publika a napätia medzi popularizáciou a odbornou presnosťou pri prezentácii kultúrneho dedičstva.

Výsledkom by mal byť originálny príspevok k mediálnym a komunikačným štúdiám aj k mediamatike a kultúrnemu dedičstvu, ktorý ponúkne analytický rámec pre hodnotenie kvality digitálnej komunikácie kultúrneho dedičstva a využiteľné odporúčania pre prax pamäťových inštitúcií.

Školiteľ: doc. Mgr. Marián Grupač, PhD.

Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026

Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

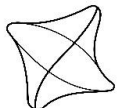
Názov študijného programu:

mediamatika a kultúrne dedičstvo

Forma štúdia: denná, externá

Téma: Digitálne formy popularizácie kultúrneho dedičstva na príklade Vodného hradu v Hronseku

Anotácia: Dizertačná práca sa zameriava na výskum a aplikáciu digitálnych stratégií v oblasti popularizácie kultúrneho dedičstva na príklade Vodného hradu v Hronseku, historického objektu, ktorý napriek svojej architektonickej a historickej hodnote dlhodobo stál mimo širšieho spoločenského záujmu. Po rokoch chátrania bol hrad obnovený vďaka súkromnej iniciatíve a dnes predstavuje unikátny príklad záchrany kultúrnej pamiatky. Vzhľadom na blízkosť artikúlárneho

kostola zapísaného do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO, ktorý do obce Hronsek priťahuje návštevníkov z celého Slovenska i zo zahraničia, vzniká priestor na popularizáciu ďalších historických objektov v regióne. Cieľom práce je analyzovať potenciál digitálnych nástrojov a médií pri zviditeľňovaní lokálneho kultúrneho dedičstva a vytvoriť funkčný model ich využitia v praxi. Metodologicky je výskum založený na kombinácii kvalitatívnych metód, analýze existujúcich foriem prezentácie pamiatok v digitálnom prostredí a návrhu vlastného digitálneho riešenia zameraného na popularizáciu Vodného hradu. Výsledkom práce bude nielen teoretická reflexia problematiky, ale aj praktický návrh a overenie digitálneho výstupu, ktorý môže slúžiť ako modelový prístup k popularizácii menej známych historických objektov.

Školiteľ: doc. Mgr. Marián Grupač, PhD.

Lehota na podávanie prihlášok : 31.5.2026

Dátum prijímacieho konania: 19. 06. 2026

V Žiline 27. marca 2026

prof. Ing. Ján Čelko, CSc. v. r.

rektor